

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

Î N C H E I E R E

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de IP „Agenția Servicii Publice”,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată
de Finiuc Aliona împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare
și evidență a populației, privind anularea actului administrativ și obligarea eliberării
pașaportului,

împotriva deciziei din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 02 mai 2019, Finiuc Aliona, reprezentată de avocatul Angela Procopciuc a
depus cerere de chemare în judecată împotriva IP „Agenția Servicii Publice”,
Departamentul înregistrare și evidență a populației privind anularea actului
administrativ, obligarea eliberării imediate și fără condiționalitate a pașaportului pe
numele Alionei Finiuc, perfectat în luna februarie 2019 (f. d. 4 – 9).

În motivarea acțiunii Finiuc Aliona a invocat că, în perioada lunii februarie 2019,
și-a perfectat pașaportul biometric, achitând toate plățile respective pentru eliberarea
actului solicitat.

Prin răspunsul nr. 2399 din 25 februarie 2019, recepționat la 02 martie 2019, i s-a
refuzat Alionei Finiuc în eliberarea pașaportului perfectat, din motivul suspendării
temporare a dreptului la libera circulație, conform încheierii din 14 februarie 2017 a
Judecătoriei Ungheni privind interdicția de eliberare a pașaportului Alionei Finiuc,
emise la solicitarea executorului judecătoresc Țaruș Aurica, în procedura de executare
nr. 127-748/2016 a titlului executoriu nr. 2-1384/2015 din 09 februarie 2016, în
conformitate cu art. 4 alin. (1⁶) din Legea nr. 273 din 09 noiembrie 1994 privind actele
de identitate din sistemul național de pașapoarte. Totodată, i s-a comunicat că după

înlăturarea cauzelor care au generat respingerea eliberării actului solicitat, poate fi depusă cererea repetată.

La 18 martie 2019, Finiuc Aliona a depus cerere prealabilă prin care a solicitat eliberarea imediată și fără condiționalitate a pașaportului pe numele Alionei Finiuc, perfectat în luna februarie 2019.

Prin răspunsul nr.01/F-176/19 din 12 aprilie 2019, recepționat la 19 aprilie 2019, Finiuc Aliona a fost informată despre respingerea cererii prealabile, deoarece potrivit încheierii judecătorești din 14 februarie 2017 în privința Alionei Finiuc a fost aplicată de interdicția de a părăsi țara, iar Agenția Servicii Publice va fi în drept să elibereze pașaportul cetățeanului Finiuc Aliona după prezentarea unei încheieri a instanței de judecată de anulare a interdicției respective.

Finiuc Aliona și-a manifestat dezacordul cu răspunsul nr. 01/F-176/19 din 12 aprilie 2019 emis de șeful Direcției de pașapoarte, privind refuzul eliberării pașaportului perfectat pe numele Alionei Finiuc, considerându-l ilegal, actul administrativ urmând a fi anulat cu obligarea autorității publice de a elibera actul solicitat, din următoarele considerente.

A invocat Finiuc Aliona că, nu contestă faptul că în privința dânzei există încheiere din 14 februarie 2017 a Judecătoriei Ungheni, prin care s-a aplicat în privința debitorului Ușurelu (Finiuc) Aliona, interdicția de eliberare a actelor de identitate, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic controlul privind necesitatea menținerii acestei interdicții, încheierea fiind expediată spre executare Agenției Servicii Publice, dar nu așa cum indică pârâtul.

A mai relatat că, cauza nominalizată a fost examinată în lipsa debitorului Finiuc Aliona, care nu a cunoscut despre existența încheierii judecătorești, iar executorul judecătoresc Aurica Țaruș nu a efectuat periodic controlul privind necesitatea menținerii acestei interdicții.

Necăutând la faptul că încheierea dată a fost contestată, au survenit alte circumstanțe legale, care declară nul de drept actul judecătoresc, în virtutea intervenirii legii mai favorabile debitorului în procedura de executare, iar legea veche fiind recunoscută neconstituțională. Astfel, în partea motivată a încheierii judecătorești, instanța a făcut trimitere la prevederile art. 22 alin. (1) lit. v) și art. 63 din Codul de executare.

A menționat că șeful Direcției de pașapoarte, în răspunsul privind refuzul de a elibera pașaportul a făcut trimitere la prevederile art. 4 pct. (1⁶) lit. e) din Legea nr. 273 din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, concomitent indicând că în privința Alionei Finiuc a fost aplicată interdicția dreptului la libera circulație. De fapt, o asemenea interdicție nu a fost aplicată în privința dânzei, fiind aplicată interdicția de eliberare a actelor de identitate potrivit art. 22 alin. (1) lit. v) din Codul de executare, interdicție care ulterior a fost exclusă din lege.

Finiuc Aliona consideră că refuzul de a i se elibera pașaportul este acțiune ilegală a funcționarului public, întrucât în privința dânzei nu a fost aplicată interdicția de a părăsi țara, respectiv nu au fost soluționate pretențiile înaintate față de Departamentul înregistrare și evidență a populației.

A solicitat obligarea Agenției Servicii Publice, Departamentul înregistrare și evidență a populației să elibereze imediat și fără condiționalitate pașaportul pe numele Alionei Finiuc, perfectat în perioada lunii februarie anului 2019.

Prin hotărârea din 17 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea a fost admisă integral.

S-a obligat Agenția Servicii Publice să elibereze pe numele lui Aliona Finiuc pașaportul de străinătate perfectat în luna februarie 2019 (f. d. 69, 77 - 78).

La 11 martie 2020 (prin intermediul poștei electronice), în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, IP „Agenția Servicii Publice”, a depus cerere de apel nemotivată (f. d. 73, 74). La 27 mai 2020, IP „Agenția Servicii Publice” a recepționat hotărârea motivată, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 81). Respectiv, la 23 iunie 2020 (prin intermediul poștei electronice) cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 17 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi privind respingerea acțiunii (f. d. 86, 87 - 89).

Prin decizia din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel înaintată de IP „Agenția Servicii Publice”.

S-a menținut hotărârea din 17 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f. d. 122, 123 - 128).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prin hotărârea Curții Constituționale nr. 17 din 10 mai 2017, s-a declarat neconstituțional textul „Interdicția privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere se aplică exclusiv de către instanța de judecată” din articolul 22 alin. (1) lit. v) din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004.

Prin urmare, instanța de apel a conchis în privința temeiniciei concluziei instanței de fond privind obligarea eliberării pașaportului pe numele Alionei Finiuc, având în vedere că refuzul IP „Agenția Servicii Publice” de eliberare a pașaportului părții reclamante constituie o ingerință în exercițiul liberei circulații or, la examinarea cererii nr.F-176/19 din 19 martie 2019 depusă de Finiuc Aliona, urma să aplice necondiționat prevederile hotărârii Curții Constituționale nr.17 din 10 mai 2017, deoarece are caracter obligatoriu pentru întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a remarcat că instanța de fond corect a aplicat normele de drept, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea contestată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 29 decembrie 2020, IP „Agenția Servicii Publice” a depus recurs motivat împotriva deciziei din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei contestate, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii integral.

În motivarea recursului, IP „Agenția Servicii Publice” și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de apel, reiterând în acest sens circumstanțele de fapt și de drept din referință și cererea de apel.

Suplimentar a invocat că soluția instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece rezultă din interpretarea în mod eronată a legii materiale aplicabile la caz.

Recurentul a menționat că refuzul IP „Agenției Servicii Publice” a fost unul legal, or la momentul adresării era valabilă interdicția de a părăsi țara și eliberarea actelor de identitate, stabilit prin încheierea din 14 februarie 2017 a Judecătorei Ungheni, iar

conform normelor Codului de executare, IP „Agenția Servicii Publice” este obligată să respecte orice măsură de asigurare aplicată atât de instanțele de judecată cât și de executorii judecătorești. Agenția Servicii Publice nu are dreptul de a se expune și verifica legalitatea acesteia. Măsura de asigurare a fost ridicată de către instanța de judecată abia la data de 11 decembrie 2019 adoptată de către Judecătoria Ungheni. Faptul că interdicțiile aplicate pe 14 februarie 2017 au fost ridicate, nu prezintă temei pentru declararea unui refuz al IP „Agenția Servicii Publice” drept unul ilegal.

Prin urmare, recurentul a calificat ca fiind tendențioasă abordarea instanței de apel precum că IP „Agenția Servicii Publice” urma să aplice necondiționat prevederile hotărârii Curții Constituționale nr.17 din 10 mai 2017, deoarece IP „Agenția Servicii Publice” urma să încalce prevederile Codului de executare.

Recurentul a mai menționat că instanța de apel a aplicat prevederile Codului administrativ, ignorând faptul că refuzul inițial contestat a fost emis la data de 25 februarie 2019, la acel moment în vigoare era Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, respectiv Codul administrativ nu era aplicabil raporturilor de drept administrativ.

Recurentul a mai specificat că, sub sancțiunea aplicării de către executorul judecătorec a prevederilor art. 23 din Codul de executare, IP „Agenția Servicii Publice” a executat încheierea din 14 februarie 2017 a Judecătoriei Ungheni, în scopul asigurării executării documentului executoriu nr. 2-1384/2015 emis de Judecătoria Ungheni privind încasarea de la Finiuc Aliona a datoriei în mărime de 386 834,20 lei.

Ca urmare, a mai menționat că faptul că interdicțiile aplicate pe 14 februarie 2017 au fost ridicate, astfel nu reprezintă temei pentru declararea ca fiind ilegal refuzul nominalizat, având în vedere că la momentul adresării interdicția de a părăsi țara și eliberarea actelor de identitate era valabilă. Pe de altă parte, susține recurentul că Finiuc Aliona poate beneficia de serviciul de eliberare a pașaportului dacă măsurile de asigurare au fost ridicate definitiv.

Recurentul a solicitat casarea deciziei din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, emiterea unei decizii noi prin care hotărârea primei instanțe să fie casată, iar acțiunea respinsă integral.

La 03 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatei Finiuc Aliona și avocatului acestei Procopciuc Angela pentru notificare copia recursului depus de IP „Agenția Servicii Publice”, cu explicarea dreptului de a depune referințe (f.d.142).

Prin referințele depuse la 26 februarie 2021 și 05 martie 2021, Finiuc Aliona și avocatului acestei Procopciuc Angela au solicitat respingerea recursului ca fiind nefondat (f. d. 146 - 147, 157 - 161).

Examinând admisibilitatea recursului depus de IP „Agenția Servicii Publice”, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin. (2).

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța

de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele dosarului rezultă că decizia instanței de apel a fost pronunțată public la 28 octombrie 2020, în prezența părților la proces, fapt ce rezultă din procesul verbal al ședinței de judecată din 28 octombrie 2020 (f.d.119-120).

Instanța de recurs atestă că la materialele cauzei lipsește notificarea dispozitivului deciziei 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, Completul constată că IP „Agenția Servicii Publice” nu și-a valorificat dreptul de contesta în termenul prevăzut de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, cu recurs nemotivat decizia instanței de apel.

Din conținutul extrasului din poșta electronică cu adresa asp@asp.gov.md, indicată de recurent în antetul procurii nr. 01/2899 din 13.05.2020 de reprezentare a IP „Agenția Servicii Publice” în instanțele judecătorești naționale (f.d.94), rezultă că, la 27 noiembrie 2020, ora 11:43, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa IP „Agenția Servicii Publice” pentru notificare decizia motivată din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 129).

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 33 din Codul administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Sub acest aspect Colegiul notează că, prin prisma art. 33 din Codul administrativ, recepționarea deciziei motivate din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău de către IP „Agenția Servicii Publice”, înlătură orice viciu de necomunicare a acestui act recurentului. Mai mult decât atât, pe parcursul judecării cauzei atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, comunicarea cu IP „Agenția Servicii Publice” s-a realizat prin intermediul poștei electronice asp@asp.gov.md, iar obiecții nu a parvenit.

Din coroborarea prevederilor legale precitate cu circumstanțele faptice constatate, completul constată că începutul curgerii termenului de depunere a recursului și a motivării acestuia este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 28 noiembrie 2020.

În acest sunt relevante dispozițiile art. 63 din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.259–266 din Codul civil.

Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

Subsecvent acestui aspect Colegiul evocă faptul că, prin Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative nr. 133 din 15 noiembrie 2018, a fost schimbată numerotarea unor articole din Codul civil.

Așa, în redacția Codului civil modificat prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, instituția calculării termenului este reglementată de Titlul IV Capitolul I, art. 383-390.

Respectiv, deși Codul administrativ prevede că calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil, de facto urmează a fi aplicate prevederile art. 383-390 din Codul civil în redacția Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018. Or, în redacția actuală a Codului civil art. 259-266 reglementează „societatea în nume colectiv”, care este străină procedurii administrative.

Așadar, potrivit art. 385 alin. (1) din Codul civil, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În continuare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decelează că termenul de 30 zile pentru prezentarea cererii de recurs, a început să curgă în data de 28 noiembrie 2020, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei motivate a instanței de apel prin intermediul poștei electronice la 27 noiembrie 2020 și a expirat la data de 28 decembrie 2020, ora 24.00, astfel ultima zi de depunere a cererii de recurs a fost data de 28 decembrie 2020. Cu toate acestea, recursul a fost depus la data de 29 decembrie 2020, fapt confirmat prin amprenta ștampilei aplicată pe prima filă a cererii de recurs (f.d.131-133), ceea ce denotă depunerea recursului după expirarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întâzieri prin careva probe.

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ajunge la concluzia că de la momentul notificării deciziei motivate din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, IP „Agenția Servicii Publice” a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul procedural și și de a contesta acest act judecătoresc de dispoziție în interiorul termenului legal.

Or, fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, recurentul trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a recursului și a motivării acestuia, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Totodată, instanța de recurs punctează că la caz, recurentul IP „Agenția Servicii Publice” nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, motiv din care recursul necesită a fi declarat inadmisibil.

Completul învederează că în sensul principiului *nemo censetur ignorare legem* necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în

exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurentului, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

În atare circumstanțe, completul opinează că declararea recursului depus de către IP „Agenția Servicii Publice” ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către IP „Agenția Servicii Publice”.

În conformitate cu art. 230, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice” se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh